

naturvardsverket.se/ekosystemtjanster

SÅ BIDRAR EKOSYSTEMTJÄNSTER TILL VIKTIGA SAMHÄLLSFRÅGOR

*Naturvårdsverket har
regeringens uppdrag att
kommunicera värdet av
ekosystemtjänster under
åren 2014–2017.*

BOSTADSBYGGANDE OCH ATTRAKTIVARE BOENDE

Det behöver inte finnas en motsättning mellan att utveckla samhället och att samarbeta mer med naturens gratisarbete – ekosystemtjänster. Tvärtom, hus och områden som planeras och byggs smart gynnar också ekosystemtjänster.

1. Stadsnära park- och naturområden är en av få allmänna och ickekommersiella platser. Tillgängliga grönområden bidrar också till att utjämna socioekonomiska skillnader i hälsa. Därför är närhet till grönområden särskilt viktigt för alla som inte har tillgång till egen trädgård, fritidshus eller båt.
2. I växande städer och regioner uppstår intressekonflikter över vad marken ska användas till. Genom att kartlägga och analysera ekosystemtjänster blir det synligt hur platser används av boende och besökare – och vad både befintliga och nya grönytor bidrar med som till exempel vatten- och luftrening. Med kunskapen går det att planera en hållbar förtätning.
3. Genom att bevara och utveckla ekosystemtjänster skapas attraktiva bostadsområden med högre fastighetsvärden och mer energieffektivitet.
4. Satsningar på ekosystemtjänster och smart stadsutveckling, med grönområden, miljöteknik och hållbart resande, skapar goda livsmiljöer och är viktiga aspekter i många val av bostadsort.

FÖRBÄTTRAR FOLKHÄLSAN

Att vara i naturen är bra för både den fysiska och psykiska hälsan. Det finns stora vinster, för både samhället och individen, med att bevara och utveckla nya grönytor. Särskilt i tätortsnära lägen där natur och parker behöver finnas tillgängliga och nära människors hem och arbete.

5. Grönområden och parker främjar ökad rörelse och fysiskt aktivitet. Samtidigt sänks stressnivåer och blodtryck. Även immunförsvaret stärks av att vara i naturen.
6. Forskare antar att naturens positiva hälsoeffekter beror på att människan lättare slappnar av i naturen. Redan efter fem minuters skogs promenad sjunker puls och blodtryck.
7. Att vara utomhus i naturmiljö kan också sänka halterna av inflammatoriska signalmolekyler. Det är ämnen som kroppen utsöndrar vid stress eller hot och bidrar till att kroppen utvecklar diabetes, hjärt-kärlsjukdomar och depressioner.

EKONOMI

Ekosystemtjänster är grunden för vår välfärd och samhällsekonomi. Tjänsterna ger inte bara maten vi äter utan även bättre hälsa och klimat samt renare luft och vatten.

8. Ta pollineringen som exempel. Det ekonomiska värdet som humlor och bin skapar beräknas vara värt mellan 260 och 460 miljoner kronor, per år och enbart i Sverige. Globalt är värdet hundratals miljarder kronor.
9. Grönområden, som parker och gatuträd, bidrar med flera tjänster: som att minska luftföroreningar och buller, hantera kraftig nederbörd, och inte minst miljöer för ökad folkhälsa. Det samhällsekonomiska värdet av dessa nyttor och tjänster är omfattande.
10. Värdering av ekosystemtjänster ger underlag för resurseffektiva beslut. Investeringar som bygger på att samarbeta mer med naturens gratisarbete – ekosystemtjänsterna – är också mer ekonomiskt hållbara. Exempelvis kan det vara mer ekonomiskt att restaurera en våtmark än att bygga ett nytt vattenreningsverk. Våtmarken gör ju jobbet utan lön samtidigt som den är en extra vattenresurs vid torka och en boplats för ett rikt djurliv.

UTBILDNING OCH SKOLA

Barn i förskolor och skolor med grön utegård har bättre motorik, högre koncentrationsförmåga och färre sjukdagar jämfört med barn utan träd och grönska på sina skolgårdar.

11. Naturen är sällan genuskodad. Barns lek i naturen är mer jämställd, jämlik och fantasifylld, och ofta mer på barnens egna villkor.
12. Lek i naturområden bidrar till ökad fysisk aktivitet som ger flera hälsofördelar liksom bättre grovmotorik. Det stärker även koncentrationsförmågan och därmed inläringen.
13. Undervisning ute i naturen eller i en skolträdgård öppnar för ett tvärvetenskapligt synsätt, ökar elevernas intresse för livsmedel och naturkunskap. Undervisning som växlar mellan inne och ute ger dessutom mer bestående kunskaper.

FÖRETAGANDE OCH JOBB

Flera företag bygger hela sin verksamhet på ekosystemtjänster, som skogs- och jordbruk. Men marknaden växer med andra verksamheter, som nya innovationsföretag, som samarbetar mer med naturen.

14. Skogsbruk, jordbruk, turism, rennäring och fiske är tydliga exempel på branscher som är direkt beroende av en levande natur som levererar olika ekosystemtjänster. Gemensamt för dessa branscher är att de också skapar jobb utanför storstadsregionerna.
15. Det pågår ett växande arbete med smarta städer som utvecklas både nationellt och internationellt. Smarta städer driver fram innovationer med nya gröna lösningar som bygger på ekosystemtjänster. Utvecklingen skapar levande samhällen med nya företagsmöjligheter och affärsmodeller. Några exempel är gröna tak och fasader, öppna dagvattenlösningar och stadsodlingar.
16. Satsningar på ekosystemtjänster och smart stadsutveckling, med grönområden, miljöteknik och hållbart resande, skapar goda livsmiljöer och är viktiga aspekter i mångas val av bostadsort.

DET HÄR ÄR EKOSYSTEMTJÄNSTER

Ekosystemtjänster visar naturens gratisarbete. Som när växter renar luft, buskar dämpar buller, bin pollinerar grödor eller att människans hälsa ökar i naturen. Trots att tjänsterna är grunden i vår välfärd och livskvalitet är de fortfarande osynliga i många samhällsbeslut.

REFERENSER

BOSTADSBYGGANDE OCH ATTRAKTIVARE BYGGANDE

Mitchell, R. and Popham, F. (2008) Effect of exposure to natural environment on health inequalities: an observational population study. *The Lancet* 372(9650):pp. 1655-1660. Hämtad 23 november 2017 från [www:](http://enlighten.lib.gla.ac.uk/4767/1/4767.pdf)
<http://enlighten.lib.gla.ac.uk/4767/1/4767.pdf>

Ekstrand L. (2016) Träd läker det mesta. *Göteborgsposten*. Hämtad 23 november 2017 från [www:](http://www.gp.se/livsstil/tr%C3%A4d-l%C3%A4ker-det-mesta-1.3927366)
<http://www.gp.se/livsstil/tr%C3%A4d-l%C3%A4ker-det-mesta-1.3927366>

Andersson K. (2014) Viktigaste faktorerna när vi väljer bostad. *Svenska Dagbladet*. Hämtad 23 november 2017 från [www:](http://www.svd.se/viktigaste-faktorerna-nar-vi-valjer-bostad)
<http://www.svd.se/viktigaste-faktorerna-nar-vi-valjer-bostad>

Blom Westergren E. (2013) Värdera hus – detta påverkar. *Byggahus.se*. Hämtad 23 november 2017 från [www:](http://www.byggahus.se/ekonomi/vardera-hus)
<http://www.byggahus.se/ekonomi/vardera-hus>

Barton, D.N., E. Stange, S. Blumentrath, N. Vågnes Traaholt (2015) Economic valuation of ecosystem services for policy. A pi-lot study on green infrastructure in Oslo. NINA Report 1114. 77 pp. Oslo, February 2015 ISSN: 1504-3312 ISBN :978-82-426-2736-0

FÖRBÄTTRAR FOLKHÄLSAN

Görlin K. och Persson A. et al. (2017) Argument för mer ekosystemtjänster. Naturvårdsverket. Rapport 6736. ISBN 978-91-620-6736-6. Sid 28-32. Hämtad 23 november 2017 från [www:](http://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Publikationer/ISBN/6700/978-91-620-6736-6/)
<http://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Publikationer/ISBN/6700/978-91-620-6736-6/>

Schultz M. (2013) Synliggöra värdet av ekosystemtjänster. SOU 2013:68. Bilaga 7, sid 293-302. Hämtad 23 november 2017 från [www:](http://www.regeringen.se/49bba7/contentassets/ba53cd9f18b74f348eb0ff31e8280d60/synliggora-vardet-av-ekosystemtjanster-sou-201368)
<http://www.regeringen.se/49bba7/contentassets/ba53cd9f18b74f348eb0ff31e8280d60/synliggora-vardet-av-ekosystemtjanster-sou-201368>

EKONOMI

Jordbruksverket, Pollinering gynnar din skörd. Hämtad 23 november 2017 från [www:](http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/miljoklimat/ettriktodlingslandskap/mangfaldpaslatten/pollinering/pollineringgynnardin-skord.4.5d7f124b1529bb0218e65b6a.html)
<http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/miljoklimat/ettriktodlingslandskap/mangfaldpaslatten/pollinering/pollineringgynnardin-skord.4.5d7f124b1529bb0218e65b6a.html>

Görlin K. och Persson A. et al. (2017) Argument för mer ekosystemtjänster. Naturvårdsverket. Rapport 6736. ISBN 978-91-620-6736-6. Sid 14-39.
 Hämtad 23 november 2017 från [www](http://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Publikationer/ISBN/6700/978-91-620-6736-6/):

Schultz M. (2013) Synliggöra värdet av ekosystemtjänster. SOU 2013:68. sid 6.
 Hämtad 23 november 2017 från [www](http://www.regeringen.se/49bba7/contentassets/ba53cd9f18b74f348eb0f-f31e8280d60/synliggora-vardet-av-ekosystemtjanster-sou-201368):

UTBILDNING OCH SKOLA

Görlin K. och Persson A. et al. (2017) Argument för mer ekosystemtjänster. Naturvårdsverket. Rapport 6736. ISBN 978-91-620-6736-6. Sid 28-32.
 Hämtad 23 november 2017 från [www](http://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Publikationer/ISBN/6700/978-91-620-6736-6/):

Waite S. (2010) Losing our way? The downward path for outdoor learning for children aged 2–11 years. *Journal of Adventure Education & Outdoor Learning*. 10: 111-126

Lugg A. (2007) Developing sustainability-literate citizens through outdoor learning: possibilities for outdoor education in Higher Education. *Journal of adventure education & outdoor learning* 7: 97-112

Fägerstam E. och Blom J. (2012) Learning biology and mathematics outdoors: effects and attitudes in a Swedish high school context. *Journal of Adventure & Outdoor Learning*, 1-20, I First article

Boverket (2015) Gör plats för barn och unga! En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö. ISBN pdf: 978-91-7563-264-3. Hämtad 23 november 2017 från [www](https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2015/gor-plats-for-barn-och-unga.pdf):

FÖRETAGANDE OCH JOBB

Andersson K. (2014) Viktigaste faktorerna när vi väljer bostad. Svenska Dagbladet. Hämtad 23 november 2017 från [www](https://www.svd.se/viktigaste-faktorerna-nar-vi-valjer-bostad):